

NIEUWJAARSBRIF

De moord op Kennedy aan het eind van 1963 heeft zijn stempel gedrukt op de hele wereldsituatie. Vrijwel de hele wereld is met ontzetting geslagen. Niet alleen, omdat hier een jonge begaafde leider brutaal uit het leven werd gerukt; niet alleen omdat onuitsprekelijk leed werd gebracht over een sympathiek gezin, maar ook omdat Kennedy het symbool was geworden van wereldontspanning en menselijke gelijkheid in de wereldpolitiek. Door televisie, radio, film en pers was hij ons allen zo nabij gekomen, dat we hem als het ware persoonlijk kenden; en we zagen in hem de man die zijn indrukwekkende macht gebruikte om het verlangen naar de ene samenhangende mensheid gestalte te geven. Zijn dood deed ons temeer beseffen hoe kritiek de zaak van de menselijkheid ervoor staat.

Het jaar 1963 ligt zo te zeggen ingeklemd tussen twee adembenemende gebeurtenissen: de moord op Kennedy aan het eind van het jaar en de Cuba-crisis aan het eind van 1962, die in de historische verklaring van Kennedy en Chroestjow genoemd werd: „een crisis die vele crisissen beëindigde”.

We weten wel beter, helaas, maar het is toch niet te miskennen, dat het verschrikkelijke gevaar, waarin we toen enkele uren, misschien zelfs wel enkele dagen, hebben verkeerd, iets heeft teweeggebracht, dat niet meer uitgewist kan worden. Zoals Chroestjow toenmaals schreef aan Kennedy: U en ik, meneer de president, *wij* weten wat voor wapens het zijn”. En niemand kan meer voorbijzien aan de mogelijkheid, die onze generatie in haar macht heeft om ons *bestaan*, in alle betekenissen, die men daaraan moet toekennen, met één beweging te niet te doen! President Kennedy sprak van „een waterscheiding die het pre-cubaans landschap scheidt van het nieuwe land dat voor ons ligt.”

geen gemakkelijke weg

Maar na Cuba staan we niet in een nieuwe wereld; dat is ons nu duidelijker dan ooit; en er ligt geen gemakkelijke weg vóór ons. In maart schreef het gezaghebbende Engelse blad Observer: „Hoewel we spreken van een na-oorlogse periode, gaat er toch bijna geen week voorbij zonder dat op verscheidene plaatsen in de wereld geschoten wordt naar aanleiding van allerlei conflicten.”

We hoeven maar aan het openbaar geworden conflict tussen China en Rusland, en een groot deel van de overige wereld, te denken om ons terstond voor ogen te stellen hoe hachelijk de situatie is.

Maar zo is het nu eenmaal met onze wereld gesteld: de tegenstellingen *zijn* niet eenvoudig, de verhoudingen, de belangen van materiële en geestelijke aard *zijn* ingewikkeld. Daarom bestaat er in het algemeen onder humanisten een afkeer van simpele leuzen, moties of verklaringen. Er is niet altijd aan te ontkomen en soms is ook de explosie van een heftige emotie wel zinvol gevat in een uitspraak, een protest. Maar het mag betwijfeld worden of de geschiedenis een duimbreed zal wijken voor zo'n leuze of motie.

NIEUWE VORM

Met dit nummer begint de elfde jaargang van het mededelingenblad voor de leden, dat we weer „In en Om het Humanistisch Verbond” hebben genoemd. Waarom we afscheid genomen hebben van de vorm die de laatste jaren gebruikelijk was, hebben we in laatste nummer van 23 december al uiteengezet.

Het ligt in de bedoeling om dit ledenorgaan ongeveer elke 10e van de maand te laten verschijnen en het zal evenals voorheen voornamelijk zakelijk nieuws over het Verbond en aanverwante organisaties bevatten. Men zal er dus geen artikelen over het humanisme in aantreffen, uitsluitend verslagen van gebeurtenissen. Ook het nieuws uit de gemeenschappen krijgt weer een plaats, al zal er wel eens met de ruimte gewoekerd moeten worden.

We kunnen ons voorstellen, dat er leden zullen zijn, die deze publicatie maar bijzonder bescheiden zullen vinden. Dat geldt vooral voor hen die in een gemeenschap wonen, waar elke maand een goed uitgevoerd mededelingenblad van de pers komt, zelfs in groter formaat dan wat er nu voor u ligt. We menen echter, dat het net voldoende zal zijn om de leden en af en toe ook eens de sympathisanten op de hoogte te houden van wat er in en om het Verbond gebeurt. Trouwens, de meeste mensen moeten toch al zoveel lezen, dat ze geen dringende behoefte zullen hebben aan uitgebreide lectuur. En zo langzamerhand bezitten we een reeks van publicaties, die ieder het zijne geeft en waarop men zich kan abonneren.

Het wordt in de eerste maanden waarschijnlijk nog wel zoeken naar de juiste vorm, zowel de redactie als de lezers zullen even moeten wennen. Maar we doen ons best, meer kan een mens ook niet.

vervolg nieuwjaarsbrief

humanisme en atoomoorlog

Toch heeft het Humanistisch Verbond in het afgelopen jaar tijdens zijn Congres in Utrecht met betrekking tot de dreiging van een atoomoorlog een motie aangenomen, waarin verklaard wordt

— dat de verschrikkingen en gevolgen van een kernoorlog de humanist vervullen met afschuw, terwijl hij in een moderne oorlog minder dan ooit een oplossing ziet voor internationale tegenstellingen, dat echter de keuze tussen het al of niet aanvaarden van kernbewapening mede afhankelijk blijkt van het inzicht in de meest doeltreffende wijze om een atoomoorlog te voorkomen en daarom niet rechtstreeks uit de levensovertuiging voortvloeit;

dat de humanist zich verplicht acht op grond van zijn levensovertuiging en naar eigen inzicht in de feitelijke verhoudingen te streven naar vermindering van de internationale spanning en naar verwezenlijking van de wereldvrede.

Wij geven grif toe, dat dit geen schokkende verklaring is. Voor humanisten door alle tijden heen, mag het als een gemeenplaats worden beschouwd, dat zij tegen een oorlog zijn. Maar deze verklaring spreekt toch uit waar de richtende *kracht* en de *grenzen* van de humanistische overtuiging liggen, zonder dat dit tot splitsing van de humanistische beweging hoeft te leiden.

Humanisten die voorstanders zijn van eenzijdige bewapening, kunnen het betreuren dat medeleden van het Verbond hun standpunt niet delen. Zij die het behoud en het ontplooiën der menselijke waarden door eenzijdige ontwapening in gevaar achten, moet het evenzeer aan het hart gaan dat er humanisten zijn, die dit gevaar niet erkennen. Maar bij allen staat een diepe wil tot kering van de catastrofe voorop. Dat is géén gemeenplaats, want er komt bij — als zij zich *waarlijk* humanisten achten — dat zij de sterke, werkzame wil bezitten om met de inzet van al hun krachten te blijven *denken* over hun meningen, te blijven *werken* aan hun voorkeuren.

Voor dit denken en werken met betrekking tot het meest benauwende probleem van onze dagen is er een gelegenheid in ons Verbond voorhanden. Op aanbeveling van het Internationale Congres van 1962 functioneert in ons land op initiatief van het Verbond een *werkgroep*, waarin uiterst deskundigen van de verschillende richtingen in het denken over de nucleaire bewapening zich wijden aan de problemen van nationale verdediging en internationale veiligheid.

In contact en in samenwerking met andere bekende studiegroepen op dit gebied trachten zij het bewuste denken over deze problemen binnen de organisatie te stimuleren, voor te lichten en onder woorden te brengen en voorstellen tot actie te doen, indien dit gewenst mocht zijn. Zij zullen ons regelmatig op de hoogte houden.

Wij geloven ook hierbij weer niet, dat in één van de conferenties van deze werkgroepen, die over de hele wereld doende zijn, plots het verlossende woord zal worden gesproken, waardoor de wereldvrede in eens gegarandeerd is; zelfs niet, dat een communiqué van deze ernstige mensen alle humanisten gelijk zou doen denken — als de groep het al eens mocht worden.

lichtpunten

Maar er zijn toch bemoedigende verschijnselen. Het kernstopverdrag dat in juli '63 tot stand kwam, is een stap op een nieuwe weg. De telexverbinding tussen Kremlin en het Witte Huis is er nog één.

VERHOUDING KERK EN HUMANISME

Vrijwel alle Nederlandse kranten hebben veel aandacht besteed aan het rapport van de Generale Synode van de Nederlands Hervormde Kerk. Het ging hier om: de politieke verantwoordelijkheid van de kerk, de verhouding van kerk en humanisme en een voorstel in zake mutaties van predikanten. Voor ons is vooral het tweede punt van belang en wij citeren het Haagsch Dagblad, waar zij de verhouding van kerk en humanisme bespreken.

„Dit rapport heeft zich voornamelijk beziggehouden met wezen en grenzen van de tolerantie. Deze is gegrond in het evangelie zelf. Gesteld wordt dat de kerk niet voor opportunistische, maar voor principiële tolerantie zal moeten kiezen. Hierbij komt de verhouding kerk en humanisme aan de orde, een probleem dat vele eeuwen oud is — waarbij de Goddelijke openbaring tegenover de menselijke gegevenheid staat.

Kiest de kerk voor principiële tolerantie dan betekent dit ook dat zij niet alleen geen bezwaren moet maken als bijvoorbeeld het Humanistisch Verbond vraagt om op verschillende gebieden in analogie met de kerk behandeld te worden o.a. bij vormingswerk onder militairen, godsdienstonderwijs op de scholen, subsidiëring kerkbouw — maar dat de kerk dit positief zal moeten waarderen en bevorderen. Dit laatste ook tegen de achtergrond van de nihilistische tendenzen in onze samenleving, waar het Humanistisch Verbond — krachtens zijn doelstelling — zich evenzeer tegen keert als de kerk.

In de Hervormde Kerk wordt hier echter verschillend over gedacht, ook de Synode is in deze niet éénstemmig. (De voorzitter van deze commissie is dr. W. Aalders; secr.-rapporteur ds. F. H. Landsman.)

Zoals bekend mag worden verondersteld, heeft de Synode hier positief op gereageerd.

(Overgenomen uit de *Humanistische Documentatiedienst*.)

BEJAARDENCENTRUM IN DEN HAAG

In de loop van dit jaar zal waarschijnlijk begonnen worden met de bouw van het „Coornherthuis” aan het Erasmusplein in Den Haag. De stichting, die het gaat exploiteren is opgericht door de afdelingen van het Humanistisch Verbond, Humanitas en De Vrije Gedachte. Het complex, waarvan bijgaande tekening een goed beeld geeft, zal uit een hoofdgebouw van 14 woonlagen bestaan, 232 éénpersoonkamers en 20 tweepersoonkamers bevatten, en een grote recreatievleugel. Architecten zijn Joan B. Lürsen en A. van Haaren te Den Haag. De inschrijving is nog niet geopend. Inlichtingen bij: Stichting Coornherthuis, postbus 637, Den Haag.

PAASVAKANTIE OP DE ARK ONS LEDENTAL

Van 26 t/m 30 maart is er op De Ark in Nunspeet het traditionele Paaskamp. Aanvang donderdag 26 maart ná 18 uur, einde op 30 maart ná het diner.

De kosten zijn: voor volwassenen f 40,—; voor kinderen van 11—14 jaar f 32,—; van 6—10 jaar f 28,— en tot 5 jaar f 20,—.

Weest u er vlug bij met uw opgave aan de beheerder van De Ark, Belvedèrelaan 14 te Nunspeet, tel. 03412-2404, want de animo is groot.

De leiding en de staf zullen weer alles doen om u een genoegelijk verblijf te bezorgen.

HUMANISTISCH VORMINGSONDERWIJS

Hoewel de wet op het voortgezet onderwijs nog niet in werking is (in de Tweede Kamer verklaarde de minister van O., K. en W. goede hoop te hebben dat dit eind 1968 het geval zal zijn!) komen er uit verschillende gemeenschappen goede berichten.

Hier en daar worden buiten schoolverband reeds cursussen gegeven, maar ook binnen de school bestaan er mogelijkheden, als het hoofd of het bestuur meewerkt. Zo is thans in Doetinchem begonnen met vormingsonderwijs op het Gemeentelijk lyceum. Het college van B. en W. liet weten er geen bezwaar tegen te hebben, maar nog geen subsidie te kunnen verlenen. Een lid van onze gemeenschap, leerling van het Humanistisch Opleidings Instituut en zelf leraar aan een andere onderwijsinstelling, heeft het karwei toch maar op zich genomen en is met een tiental leerlingen gestart. Waaruit weer eens blijkt, dat met enig volhouden wel iets valt te bereiken.

Op het ogenblik dat we dit schrijven valt er nog niets met zekerheid te zeggen hoe of de stand ten aanzien van ons ledental is. Het is nu eenmaal een feit, dat velen, die zich om de een of andere reden in het Verbond teleurgesteld voelen, daarvan bij voorkeur aan het eind van de maand december uiting geven door hun lidmaatschap op te zeggen. Voor dat dit door de gemeenschappen weer aan het Centraal Bureau is bericht gaat er wel een paar weken overheen en pas dan kunnen we aan het vergelijken slaan.

Maar als we de cijfers vanaf augustus bekijken, is er vooruitgang, d.w.z. er zijn in de maanden augustus, september, oktober en november van dit jaar meer nieuwe leden ingeschreven dan in 1962. Om precies te zijn 159, want in die vier maanden hebben zich 379 mensen als lid opgegeven, terwijl in dezelfde periode van vorig jaar het er 220 waren.

Dat ziet er dus niet zo gek uit en er wordt in vele gemeenschappen ook wat gedaan. Het kan altijd nog beter, maar we hebben goede hoop, dat men in dit jaar de activiteiten zal kunnen uitbreiden. Nu we enkele keren voor de T.V. verschijnen, bereiken we ongetwijfeld daarmee weer andere mensen, en verwacht mag worden dat men over het Verbond en het humanisme wat meer zal willen horen. Mocht u dus blijken, dat er in uw omgeving geïnteresseerden zijn, verzuij dan niet ze te vertellen, wat voor u zelf het lid-zijn betekent. En als er vragen komen, waarmee u niet goed weg weet, dan even de naam doorgeven aan uw bestuur of de vrouw of man, die zich met de informatie van belangstellenden bezig houdt.

UIT DE GEWESTEN

Overijssel houdt op 23 februari in Deventer de jaarlijkse studiedag. Onderwerp is „De humanist tussen de wereldmachten”. Nadere gegevens komen nog via de gemeenschappen.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Onze kleine gemeenschap *Veendam/Wildervank* heeft op 15 december opgewekt het 10-jarig bestaan gevierd. Van de 31 leden waren er 22 aanwezig benevens nog 7 gasten van het gewest. Oud-voorzitter en oprichter B. P. Liese vertelde op boeiende wijze, hoe de gemeenschap tot stand gekomen was en hoe zij zich ontwikkelde. Hij noemde het bemoedigend dat de laatste maanden zich enkele nieuwe leden aanmeldde.

Voor het gewestbestuur sprak De Wit uit Groningen. Hij onderstreepte nog eens, dat ook in deze drukke tijd men wel iets voor het Verbond kan doen, als de wil maar aanwezig is en men bereid is, minder belangrijke zaken te schrappen.

Er waren bloemen van de gemeenschap en het gewest Groningen en een gelukstelegram van het Hoofdbestuur. De aanwezigen kregen volop koffie met koek en luisterden tenslotte naar de heer S. Bouma uit Groningen, die sprak over „Het feest in ons leven”. Het is de taak van de humanist er een eigen inhoud aan te geven en het niet af te schaffen, want in ons leven hebben we het feest als hoogtepunt nodig.

Alles bij elkaar een plezierig gebeuren in het leven van een kleine groep, die onder leiding van een verjongd bestuur dapper verder gaat.

Soest/Baarn tekent protest aan tegen het feit, dat we een vorige maal alleen een aantal leden in Zeist met ere

aanbevolen

HUMANISTISCH VERBOND
INLICHTINGEN

WAT BETEKENT HET HUMANISME VOOR MIJ PERSOONLIJK?

Onze engelse vrienden hebben enige tijd geleden een prijsvraag uitgeschreven, waarbij de leden werden uitgenodigd om in een opstel van 100 woorden uit te spreken, wat voor hen, in hun eigen leven, het humanisme betekende.

We willen dit idee overnemen en nodigen hierbij onze lezers uit eveneens op te schrijven wat voor hen het humanisme te zeggen heeft. Geen beschouwingen dus van theoretische aard, ook geen kritiek op echte of vermeende tekortkomingen van het Verbond, maar persoonlijke ervaring. De naar onze mening beste opstellen zullen gepubliceerd worden en de inzenders krijgen een bescheiden geschenk.

De brieven moeten gestuurd worden aan de redacteur: Th. W. Polet, Emmalaan 16 te Soestdijk, *dus niet aan het Centraal Bureau te Utrecht.*

INTERNATIONAAL HUMANISME

Nog te weinig bekend is, dat de Internationale Humanistische en Ethische Unie, waarvan het bureau gevestigd is in het Erasmushuis, een drie-maandelijks tijdschrift in de engelse taal uitgeeft „International Humanism”. Met ingang van 1964 zullen ook regelmatig artikelen in andere talen worden opgenomen. Het januari-nummer bevat o.a. een artikel in het spaans over het humanisme in Zuid-Amerika. Men kan zich op het blad abonneren voor de tegenwaarde van U.S. \$ 1,— per jaar, dat is dus in nederlands geld ongeveer f 3,60. Wie in het buitenland familie heeft, waarvan men weet dat er voor het humanisme belangstelling bestaat, kan het blad na lezing doorzenden.

vervolg nieuwjaarsbrief

Ook kunnen we niet voorbijzien aan de nieuwe bezinning in brede kring. Wij denken hier bijvoorbeeld aan de pauselijke encycliciek over „Vrede op aarde”, de bemoeienissen van de Wereldraad van Kerken en het rapport tegen de atoom-oorlog van de Hervormde Synode in Nederland, en de studies van de geleerden in het Pugwash-comité over oorlog en vrede. Ook de verklaring van Oslo van het Internationale Humanistische Congres eerverleden jaar 1962 mag hier misschien nog eens genoemd worden. Al deze uitingen wijzen op een toenemend verantwoordelijkheidsbesef ten opzichte van de bedreigde menselijke waarden.

krachten wekken

Natuurlijk, ook dit alles zijn maar woorden. Maar het zijn woorden waar gedachten achter schuilen, die werkelijke krachten kunnen worden, als zij mensen in beweging brengen. Daar ligt het aangrijpingspunt voor humanisten: mensen in beweging brengen; of tenminste: hen voorbereiden op de gedachten die hen in beweging zouden kunnen brengen. Wij, humanisten in Nederland, kunnen rechtstreeks maar heel weinig doen om de wereldproblemen op te lossen. Maar door middel van al onze werkzaamheden zijn we daar in feite toch voortdurend mee bezig.

Zonder geloof in wonderen of toverwoorden, trachten we de krachten te wekken die nodig zijn voor een menswaardige wereld. Dat is de betekenis van onze voortdurende oproep tot bezinning op wat mens-zijn eigenlijk inhoudt. Dat is de praktische zin van deze bemoeienissen met al die duizenden die jaarlijks een beroep op ons doen en naar wij hopen niet te vergeefs. Dat is ook de strekking van het humanistisch vormingsonderwijs, dat jonge mensen tracht te helpen op hun weg naar een volledig mens-zijn.

Uw taak: hun toekomst!

Centrum voor Humanistische Vorming

Bijdrage: f 3,75 per jaar.

Giro 60 84 68, t.n.v. het Centrum, Oudegracht 152, Utrecht.

Al die ogenschijnlijk onbetekenende arbeid, heeft feitelijk onoverzienbare gevolgen. Zij heeft een niet meetbare waarde voor de mens die het betreft: dat alleen rechtvaardigt haar al. Maar zij heeft ook onschatbare betekenis voor ons allen, omdat zij scheppende kracht vrijmaakt en de menselijke weerbaarheid versterkt. Daarom vinden humanisten het de moeite waard zich aaneen te sluiten en de nodige offers te brengen aan tijd en geld. Om het mogelijk te maken, dat functionarissen worden aangesteld en vrijwilligers worden opgeleid, die met ongewone toewijding hun taak vervullen.

Als we een beroep doen op allen die zo denken als wij, om zich bij ons aan te sluiten, dan is dat niet voor de glorie van een indrukwekkend ledental, maar voor de mogelijkheid om onze taak te vervullen,

vervolg nieuwjaarsbrief

ons aller taak, die we alleen gezamenlijk tot een goed einde kunnen brengen.

Ook in dit verband is de dood van Kennedy een teken. Hij was ook een symbool van wat één mens betekenen kan; als hij vindingrijk is, realistisch en moedig; als hij weet waarom het op een gegeven moment gaat. En zijn moordenaar is het symbool van wat één mens vernietigen kan, als hij de draad kwijt is en *niet* meer weet waar het om gaat. Niemand is onmisbaar, maar ieder kan een onvoorspelbare kracht uitoefenen; ten goede of ten kwade; als hij de middelen weet te gebruiken die daarvoor beschikbaar zijn, ook de middelen van samenwerking en organisatie.

Het gaat in wezen om enkele heel kernachtige dingen: mensen losrukken uit de kleurloze, dagelijkse sleur; mensen bewust maken van wat ze doen kunnen; mensen doordringen van hun mogelijkheden; dat is ons werk, ons aller werk. Dat werk moet gedaan worden temidden van de gewone dingen van de dag, maar het is een zaak van zijn of niet zijn voor ons allen.

Voor 1964 wensen wij dat ook u daarin een taak zult vinden. Niet voor ons, maar voor de zaak der menselijkheid..... en voor u. Want niets geeft meer voldoening dan het besef, dat men doet wat men kan.

HET HOOFDBESTUUR VAN HET
HUMANISTISCH VERBOND

Abonneert U op: **HET WOORD VAN DE WEEK**
het orgaan van de Humanistische Luisterkring

Het abonnementsgeld bedraagt f 5.50 per jaar.

Administratie: Oudegracht 152, Utrecht, Postgiro 58

CONTRIBUTIEREGELING

Inkomen:			Minimum-contributie:		
p. week t/m	p. mnd. t/m	p. j. t/m	p. week	p. mnd.	p. j.
f 80,—	f 340,—	f 4.000,—	f 0,20	f 0,85	f 10,—
„ 100,—	„ 425,—	„ 5.000,—	„ 0,30	„ 1,25	„ 15,—
„ 120,—	„ 510,—	„ 6.000,—	„ 0,40	„ 1,70	„ 20,—
„ 160,—	„ 680,—	„ 8.000,—	„ 0,60	„ 2,55	„ 30,—
„ 200,—	„ 850,—	„ 10.000,—	„ 0,80	„ 3,40	„ 40,—
boven	boven	boven			
f 200,—	f 850,—	f 10.000,—	„ 1,—	„ 4,25	„ 50,—

Voor inkomens boven de f 10.000,— waarvoor het reglement een minimum contributie aangeeft beveelt het Hoofdbestuur als richtlijn aan het betalen van een half procent van het inkomen.

In steeds meer gemeenschappen gaat men er toe over, om naast de bijeenkomsten in zaal of huiskamer ook groepen te vormen, die een wat permanent karakter dragen en regelmatig bijeen komen. De onderwerpen die ter sprake komen, worden meestal door de deelnemers zelf ingebracht en onder leiding van een gespreksleider probeert men wat dieper in de zaak te duiken en vooral, naar elkaars mening te luisteren.

Het gebeurt nog al eens, dat er wel liefhebbers voor zo'n groep zijn, maar dat men niemand kan vinden om het gesprek te leiden. Weliswaar is daar zo langzamerhand een enorme hoeveelheid lectuur over verschenen en wie zich daarin verdiept, zal een boel wijzer kunnen worden. Maar niet iedereen heeft daarvoor tijd en wil het toch wel eens proberen. Laten hij of zij dan beginnen met de overdruk van vier artikelen aan te vragen, die door ons H.B.-lid de Leede in Kader zijn geschreven onder de titel „Oriëntatie in het groepswerk“. Een briefkaartje aan de secretaris van de Commissie-Groepswerk, p/a het Centraal Bureau is voldoende.

OSS DOET MEE, EN HOE!

Vlak voor het afdrucken van dit nummer krijgen wij van onze vrienden uit Oss het verheugende bericht, dat daar het ledental een forse stoot omhoog heeft gekregen. En dan maar liefst met 45 %, want er waren 26 leden en het zijn er nu 38. Die zijn niet vanzelf gekomen, er is heel wat huisbezoek voor gedaan. Niet ten onrechte concludeert de secretaris: persoonlijk bezoek is en blijft het middel. En wat eveneens belangrijk is, dank zij deze aanwas en het optrekken van de contributies door de reeds aanwezige leden kan aan Utrecht met enige trots gemeld worden, dat de inkomsten van Oss per 1964 meer dan verdubbeld zijn.

Dat onze kleine gemeenschap in een overwegend katholieke streek belangstelling geniet, blijkt eveneens uit het bezoek op de bijeenkomsten. Voor een lezing over Teilhard de Chardin kwamen ongeveer 70 bezoekers luisteren naar wat een humanist over deze belangrijke, maar omstreken wetenschappelijke figuur te berde had te brengen.

Waaruit de lering getrokken kan worden, dat met enige inspanning en enthousiasme resultaten te behalen vallen waarvoor menige grote gemeenschap zich niet zou behoeven te schamen.

BEJAARDENCENTRUM IN DEN HAAG

In de loop van dit jaar zal waarschijnlijk begonnen worden met de bouw van het „Coornherthuis” aan het Erasmusplein in Den Haag. De stichting, die het gaat exploiteren is opgericht door de afdelingen van het Humanistisch Verbond, Humanitas en De Vrije Gedachte. Het complex, waarvan bijgaande tekening een goed beeld geeft, zal uit een hoofdgebouw van 14 woonlagen bestaan, 232 éénpersoonkamers en 20 tweepersoonkamers bevatten, en een grote recreatievleugel. Architecten zijn Joan B. Lürsen en A. van Haaren te Den Haag. De inschrijving is nog niet geopend. Inlichtingen bij: Stichting Coornherthuis, postbus 637, Den Haag.

PAASVAKANTIE OP DE ARK ONS LEDENTAL

Van 26 t/m 30 maart is er op De Ark in Nunspeet het traditionele Paaskamp. Aanvang donderdag 26 maart ná 18 uur, einde op 30 maart ná het diner.

De kosten zijn: voor volwassenen f 40,—; voor kinderen van 11—14 jaar f 32,—; van 6—10 jaar f 28,— en tot 5 jaar f 20,—.

Weest u er vlug bij met uw opgave aan de beheerder van De Ark, Belvedèrelaan 14 te Nunspeet, tel. 03412-2404, want de animo is groot.

De leiding en de staf zullen weer alles doen om u een genoegelijk verblijf te bezorgen.

HUMANISTISCH VORMINGSONDERWIJS

Hoewel de wet op het voortgezet onderwijs nog niet in werking is (in de Tweede Kamer verklaarde de minister van O., K. en W. goede hoop te hebben dat dit eind 1968 het geval zal zijn!) komen er uit verschillende gemeenschappen goede berichten.

Hier en daar worden buiten schoolverband reeds cursussen gegeven, maar ook binnen de school bestaan er mogelijkheden, als het hoofd of het bestuur meewerkt. Zo is thans in Doetinchem begonnen met vormingsonderwijs op het Gemeentelijk lyceum. Het college van B. en W. liet weten er geen bezwaar tegen te hebben, maar nog geen subsidie te kunnen verlenen. Een lid van onze gemeenschap, leerling van het Humanistisch Opleidings Instituut en zelf leraar aan een andere onderwijsinstelling, heeft het karwei toch maar op zich genomen en is met een tiental leerlingen gestart. Waaruit weer eens blijkt, dat met enig volhouden wel iets valt te bereiken.

Op het ogenblik dat we dit schrijven valt er nog niets met zekerheid te zeggen hoe of de stand ten aanzien van ons ledental is. Het is nu eenmaal een feit, dat velen, die zich om de een of andere reden in het Verbond teurgesteld voelen, daarvan bij voorkeur aan het eind van de maand december uiting geven door hun lidmaatschap op te zeggen. Voor dat dit door de gemeenschappen weer aan het Centraal Bureau is bericht gaat er wel een paar weken overheen en pas dan kunnen we aan het vergelijken slaan.

Maar als we de cijfers vanaf augustus bekijken, is er vooruitgang, d.w.z. er zijn in de maanden augustus, september, oktober en november van dit jaar meer nieuwe leden ingeschreven dan in 1962. Om precies te zijn 159, want in die vier maanden hebben zich 379 mensen als lid opgegeven, terwijl in dezelfde periode van vorig jaar het er 220 waren.

Dat ziet er dus niet zo gek uit en er wordt in vele gemeenschappen ook wat gedaan. Het kan altijd nog beter, maar we hebben goede hoop, dat men in dit jaar de activiteiten zal kunnen uitbreiden. Nu we enkele keren voor de T.V. verschijnen, bereiken we ongetwijfeld daarmee weer andere mensen, en verwacht mag worden dat men over het Verbond en het humanisme wat meer zal willen horen. Mocht u dus blijken, dat er in uw omgeving geïnteresseerden zijn, verzuim dan niet ze te vertellen, wat voor u zelf het lid-zijn betekent. En als er vragen komen, waarmee u niet goed weg weet, dan even de naam doorgeven aan uw bestuur of de vrouw of man, die zich met de informatie van belangstellenden bezig houdt.

UIT DE GEWESTEN

Overijssel houdt op 23 februari in Deventer de jaarlijkse studiedag. Onderwerp is „De humanist tussen de wereldmachten”. Nadere gegevens komen nog via de gemeenschappen.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Onze kleine gemeenschap *Veendam/Wildervank* heeft op 15 december opgewekt het 10-jarig bestaan gevierd. Van de 31 leden waren er 22 aanwezig benevens nog 7 gasten van het gewest. Oud-voorzitter en oprichter B. P. Liese vertelde op boeiende wijze, hoe de gemeenschap tot stand gekomen was en hoe zij zich ontwikkelde. Hij noemde het bemoedigend dat de laatste maanden zich enkele nieuwe leden aanmeldde.

Voor het gewestbestuur sprak De Wit uit Groningen. Hij onderstreepte nog eens, dat ook in deze drukke tijd men wel iets voor het Verbond kan doen, als de wil maar aanwezig is en men bereid is, minder belangrijke zaken te schrappen.

Er waren bloemen van de gemeenschap en het gewest Groningen en een gelukstelegram van het Hoofdbestuur. De aanwezigen kregen volop koffie met koek en luisterden tenslotte naar de heer S. Bouma uit Groningen, die sprak over „Het feest in ons leven”. Het is de taak van de humanist er een eigen inhoud aan te geven en het niet af te schaffen, want in ons leven hebben we het feest als hoogtepunt nodig.

Alles bij elkaar een plezierig gebeuren in het leven van een kleine groep, die onder leiding van een verjongd bestuur dapper verder gaat.

Soest/Baarn tekent protest aan tegen het feit, dat we een vorige maal alleen een aantal leden in Zeist met ere

genoemd hebben als schrijvers van enveloppen voor het Steunfonds. Want ook in Soest heeft men zijn portie geleverd. Waarvan gaarne acte en tevens dank aan allen die, waar ook in Nederland, hebben meegeholpen en het in de nabije toekomst nog zullen doen.

In *Utrecht* gaan de filmavonden door en wel op maandag. De daaropvolgende zondag preludeert een spreker dan op het thema. Het is weer eens iets anders. Een nieuwtje is ook, dat men begint met het traditionele kopje koffie zodat men eerst wat onderling kan praten.

Terecht beklaagt de secretaris van *Dordrecht* zich erover, dat op het verzoek om adressen van belangstellenden slechts één reactie is gekomen. Bepaald bemoedigend is dat zeker niet, al heeft ze dat niet weerhouden toch weer een aantal nieuwe leden in te schrijven.

Ook in *Enschede* gaat men ernst maken met het vormingsonderwijs. Een eerste bijeenkomst van een te vormen werkgroep staat op het programma.

Amersfoort stuurde zijn leden bij wijze van Nieuwjaarsgroet een bijzonder aardige linoleumsnede. Tenminste wij geloven dat het dit was. Hoe dan ook, het was een verrassing en iets meer dan het traditionele zinetje in het blaadje.

Zowel *Schiedam* als *Vlaardingen* hebben op 1 januari een instuifmiddag gehouden. Handig bekeken, kun je iedereen in één keer het beste wensen.

In het blad van *Leiden* dringt een lid aan op een gespreksgroep voor jongere leden. Gelukkig, eindelijk eens een poging „van onderen op”.

Groningen kon ook dit keer een lijstje van nieuwe leden publiceren. Er wordt daar blijkbaar hard aan uitbreiding gewerkt en met succes.

Een heel jubileumnummer van *Zeist*, dat op 17 december vijftien jaar bestond. Ze gaan het echter pas eind april vieren. Maar als voornaamste feit viel te vermelden, dat voor het eerst in de historie het honderdste lid was ingeschreven.

Uit *Hilversum* komt het bericht, dat ook daar het Verbond erkenning gaat krijgen. Men werd uitgenodigd voor een officiële herdenkingsbijeenkomst

Het Steunfonds heeft ook in 1963 goed geboerd. Voor het eerst kwam meer dan f 100.000,— aan giften binnen. Niet minder dan f 110.000,— kon aan het Humanistisch Verbond worden afgedragen. Heel veel dank aan de gevers, niet minder dank aan hen, die in het afgelopen jaar medewerking hebben verleend. In het bijzonder gaat de dank uit naar leden in de gemeenschap Utrecht, Zeist, Wageningen, Soest en Amersfoort, die bergen werk hebben verzet.

Hier volgen de nuchtere cijfers:

Binnengekomen giften	f 114.233,02	
Af aan kosten voor:		
Secretariaat, bank- en girokosten	f 84,85	
Propaganda	f 7.297,02	
	f 7.381,87	+
		f 7.381,87
		f 106.851,15
Rente over 1962	f 1.763,10	
Saldo over 1962	f 31.965,15	
	f 33.728,25	+
		f 33.728,25
		f 140.579,40
Afgedragen aan Humanistisch Verbond	f 110.000,—	
Gestort in Uitbreidingsfonds	f 11.000,—	
	f 121.000,—	+
		f 121.000,—
Saldo per 1 januari 1964	f 19.579,40	

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat het Steunfonds ernst kon maken met zijn verlangen geld voor uitbreiding van het praktische werk te reserveren. Het opende een tweede bankrekening, waarop f 11.000,— werd gestort.

Vol vertrouwen gaat het Steunfonds 1964 tegemoet. Reeds nu wordt hard gewerkt aan de grote voorjaarsactie, die in maart zal plaats vinden.

HET BESTUUR VAN DE STICHTING STEUNFONDS PRAKTISCH HUMANISME

van de Sociale Raad en kreeg een plaats in de Stichting voor Huishoudelijke en Gezinsvoorlichting. En dan is het verheugend als men ook de mensen heeft die bereid zijn om het Verbond te vertegenwoordigen.

Almelo kondigt een bijeenkomst aan die alleen toegankelijk is voor leden onder de 40. En om het ze mogelijk te maken, wordt er een oppasdienst georganiseerd. Mooie taak voor de boven-veertigers.

Als alle jaren heeft *Laren/Blaricum* weer zijn pakkettenactie gehad voor zieken en bejaarden. Dat is altijd een enorm karwei, maar met bijzonder goed resultaat.

Den Helder, dat zijn 16e jaar is inge-

gaan, heeft het blad van de gemeenschap een nieuwe naam gegeven. Het heet thans de Zeevonk en die naam is een symbool, want zeevonken zijn microscopisch kleine wezentjes, die het lichten van de zee veroorzaken.

Ook *Emmen* schreef nieuwe leden in, maar moest afscheid nemen van een echtpaar, dat tot de actievelingen behoorde. In hun nieuwe woonplaats zullen ze wel met open armen ontvangen worden.

We laten het erbij, want als we alle jaarwisselingsbijeenkomsten moesten vermelden, zouden we ruimte te kort komen en bovendien vast een gemeenschap vergeten. En dan komen er weer boze brieven.